

Ordføreren (*Jensen-Sønderup*): Ved Lovforslagets første Behandling havde jeg flere Gange Lejlighed til at understrege det efter Venstres Mening ønskelige i, at der kunde opnaas Enighed enten om det foreliggende Forslag til Bestemmelser om Forandringer i Grundloven eller, hvis der var Ønske om yderligere Ændringer i Grundloven, da om disse, og jeg havde Lejlighed til at udtale, at Venstre selvfølgelig var rede til i Udvalget at optage en loyal Forhandling med de øvrige Partier saavel om det foreliggende Forslag som om de Ændringsforslag, der fra anden Side maatte blive stillet. En saadan Forhandling har været ført. Ærede Medlemmer vil af Betænkningen have set, at Resultatet af Forhandlingen ikke er særlig stort. Det er ikke mange nye Ting, der er blevet Enighed om, og der er ikke i de Ændringsforslag, hvorom der er opnaaet Enighed, noget som helst nyt eller principielt. Jeg hører til dem, der beklager, at det ikke er lykkedes at blive enig om det foreliggende Forslag til Forandringer i Grundloven. Vi var selvfølgelig fra vor Side klare over, at efter at Socialdemokratiet allerede forud for Valget den 26. April og ogsaa under Behandlingen her i Tinget havde sat paa sit Program Indførelsen af Etkammerssystemet, 21 Aars Valgretsaldere og Republikken, vilde der ikke være nogen som helst Sandsynlighed for, at Socialdemokratiet principielt vilde kunde enes med de øvrige Partier i Tinget, men jeg havde et, om end kun svagt, Haab om, at det subsidiært vilde have kunnet give sin Tilslutning til, hvad der fra de øvrige Partiers Side maatte blive Enighed om, og der findes for Resten ogsaa i Betænkningen fra det socialdemokratiske Partis Medlemmer i Udvalget nogle Bemærkninger, der peger i Retning af, at man kunde tænke sig noget saadant.

Man kan have forskellige Meninger om, hvorvidt de Forandringer, der i 1915 blev opnaaet Enighed om at gennemføre i den reviderede Grundlov af 1866, var mere eller mindre tilfredsstillende. Jeg har for Resten det Indtryk, at der ikke fra ret mange Sider var fuld Tilfredshed med det, der blev det endelige Resultat af Forhandlingerne i 1915. Men det er jo en Kendsgerning, at der i 1915 blev opnaaet Enighed om den nye Grundlovs Indhold, og saa synes jeg, man maa anerkende det bestaaendes Ret, og hvis man ikke kan enes om at ændre det, der for saa kort Tid siden som i 1915 opnaaedes Enighed om, maa man blive staaende ved det. Under

andre Forhold vilde heller ikke jeg være veget tilbage for at gøre større Forsøg, end det efter min Mening er berettiget i Øjeblikket, paa at faa gennemført Ændringer paa de Omraader, der ogsaa efter Venstres Mening kunde tiltrænge Ændringer. Men vi har indenfor Venstre — og jeg tror at turde sige, at jeg ogsaa her taler paa de Konservatives Vegne, altsaa paa det Flertals Vegne, der har samlet sig om Forslaget med de tre enkelte Ændringer, der er foreslaaede af Udvalget — anset Øjeblikket for at være det mindst heldige, som tænkes kunde, til at optage Forhandlinger om Principperne i Grundloven, ja, endogsaa om saadanne Spørgsmaal, som, selv om de ikke kan siges i dybeste Forstand at røre ved det principielle, dog er af den Art, at de skaber Uoverensstemmelser mellem Rigsdagens forskellige Partier. Vi mener, at den Anledning, der er til, at vi — og det erkender jo alle — maa have en Forandring af vor Grundlov, er saa betydningsfuld for vort Land, at det efter vor Mening ikke er rigtig, at man søger gennem en Kamp ikke alene her i Rigsdagen, men ogsaa ude iblandt Vælgerne at faa gennemført saadanne Forandringer, som, selv om de ikke rører ved Principperne, dog maa siges at være ret betydningsfulde, og som der ikke kan opnaas Enighed om. Det er det, der fra Venstres Side har været de til Grund liggende Forudsætninger for vor Deltagelse i de Forhandlinger, der har været ført, og vi er jo i saa Henseende i fuld Overensstemmelse med, hvad den højtærede Regering i sin Programudtalelse har fremsat, og hvad den højtærede Statsminister under Konferencen med Udvalget har gentaget og fastholdt.

Det er en Selvfølge, at jeg ikke bør komme ind paa at tale om de af de to Mindretal stillede Ændringsforslag. Om de af hele Udvalget stillede Ændringsforslag er der ikke Grund til at gøre mange Bemærkninger. Naar jeg har nævnt, at Udvalget er enig om disse Ændringsforslag, og naar de ogsaa i Ændringsforslagslisten, der knytter sig til Betænkningen, staar anført som værende Udvalgets, er det en Selvfølge, at det, som det for Resten ogsaa fremgaar af Betænkningen, for det socialdemokratiske Mindretals Vedkommende kun er subsidiært, det har sluttet sig til den. Da Socialdemokraterne har stillet et Ændringsforslag, som gaar ud paa en helt ny Affattelse af Forslaget, og da dette selvfølgelig er deres principale Forslag, siger det sig selv, at de først,